

Sprawozdanie na zakończenie innowacji
pedagogicznych pt. „Teatr uczy i bawi”
na pierwszym etapie edukacyjnym oraz
„Teatr, ruch, język” na drugim etapie
edukacyjnym w Szkole Podstawowej nr 28
im. Miłośników Rokitnicy w Zabrze

mgr Iwona Malinowska-Wolny
mgr Sylwia Globisz-Pędziwiatr

W ciągu sześciu lat nauki w szkole podstawowej klasa miała możliwość udziału w innowacji pedagogicznej. W klasach I-III była to innowacja zatytułowana „Teatr uczy i bawi”, natomiast w ciągu drugiego etapu edukacyjnego program nosił tytuł „Teatr, ruch, język”.

Głównym celem innowacji było umożliwienie wszechstronnego rozwoju młodego człowieka i przygotowanie go do odbioru sztuki i aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym społeczeństwa. Co więcej, innowacja została stworzona z zamiarem zachęcenia uczniów do większej aktywności fizycznej poprzez taniec i zmotywowanie ich do bardziej chętniej nauki języka obcego.

Przez cały okres trwania innowacji uczniowie mieli możliwość poszerzania swojej wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji teatralnej. Zapoznali się z elementami historii teatru, poznali rodzaje spektakli teatralnych i poszerzyli swoje słownictwo związane z terminami teatralnymi. Teatr stał się dla nich nie tylko rozrywką, ale także sposobem na rozwój osobowości, możliwością obcowania z drugim człowiekiem i jednym ze sposobów uczenia się. Uczniowie wspólnie z prowadzącymi zajęcia uczestniczyli w planowaniu spektakli, analizując scenariusze, dobierali muzykę i rekwizyty, kostiumy i elementy dekoracji do realizowanych przedstawień, przez co zrozumieli ich rangę i rozwijali wewnętrzny artystyczny duch. Poza tym uczniowie wykonywali ćwiczenia i zabawy mające na celu kształtowanie poprawnej, wyraźnej wymowy, modulacji głosu oraz doskonalenie dykcji. Poznali nie tylko wagę słowa, mowę ciała, która czasem ma większe znaczenie niż jakiegokolwiek wypowiedziane słowo oraz innowacyjne metody pracy nad warsztatem aktorskim. Nauczyli się również słuchać siebie nawzajem,

współpracować w grupie i doceniać jak ważną rolę w każdym przedstawieniu pełni reżyser.

Uczestnicy innowacji mieli również możliwość odwiedzenia wielu ciekawych miejsc kulturalnych, poznania pracy teatru od kulisów oraz wystąpienia na deskach prawdziwego teatru. Ponadto brali też czynny udział w licznych warsztatach teatralnych i spotkaniach z aktorami: p. Kuczera, p. Spinek, p. Adamkiewicz oraz z p. Trembaczowskim, który pomagał m.in. w przygotowaniu jasełek. W ciągu sześcioletniej pracy młodzi aktorzy przygotowali różne przedstawienia dla społeczności szkolnej, okolicznych przedszkoli i środowiska lokalnego. Na szczególną uwagę zasługują m. in.: „Spóźniony Słowik”, „Scenki w gwarze śląskiej”, „Koko Koko Teatr Spoko”, anglojęzyczne przedstawienie „Little Red Riding Hood-Czerwony Kapturek” i „Szelmostwa Lisa Witalisa”, za którą grupa otrzymała srebrną maskę na Festiwalu Młodych talentów im. Norberta Krocza, spektakl multimedialny z wykorzystaniem projekcji filmu i „Dzień z życia szóstoklasisty”. Każdorazowo młodzi aktorzy wykazywali się dużym zaangażowaniem w tworzenie całej otoczki spektaklu, dbałością o poprawną dykcję, odpowiednią gestykulację, mimikę, właściwy kostium i odpowiednio dobrane rekwizyty. Nauczyli się oni również ze spokojem przyjmować słowa krytyki i porażki, wyciągając z tego wnioski na przyszłość.

Podkreślić należy również udział uczniów w konkursach recytatorskich i ich wysokie osiągnięcia indywidualne. Niektóre uczennice miały możliwość wykorzystania nabytych przez lata umiejętności aktorskich, przygotowując się do Wojewódzkiego Konkursu – Edukacja regionalna w szkole „ Proszę Was, pozostańcie wierni temu dziedzictwu...” pod okiem pani Heleny Maśnicy i pani Doroty Zabielnej, gdzie zajęły czwarte miejsce.

Ponadto uczniowie mieli możliwość uczestnictwa w zajęciach tanecznych i ruchowych, prowadzonych przez panią Sylwię Kurtek i

panią Paulinę Drzastwę. Dzieci mogły docenić, jak ważny jest ruch w życiu człowieka, samodyscyplina i poprawna koordynacja ruchów.

Co więcej, innowacja dała uczniom możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach z języka angielskiego prowadzonych przez panią Sylwię Globisz-Pędziwiatr, panią Anitę Gralak i panią Klaudię Gacę. W czasie tych zajęć dzieci mogły poznać elementy kultury i historii oraz tradycji krajów anglojęzycznych, w formie zabawowej szlifować płynność językową oraz rozwijać poznane słownictwo i struktury przydatne w komunikowaniu się w codziennym życiu. Ważnymi wydarzeniami w tej materii były: przygotowanie polsko-angielskiego przedstawienia pt. „Little Red Ridinghood-Czerwony Kapturek” i spotkanie z absolwentką naszej szkoły panią Olgą Kułanowską, mieszkającą na stałe w Australii, która wraz z koleżanką przedstawiła uczniom swój kraj, związane z nim tradycje, charakterystyczne rośliny i zwierzęta oraz kuchnię, a także słowa pochodzące z australijskiego slangu. Ponadto, swoje umiejętności językowe dzieci mogły rozwijać, biorąc udział w akcji wymiany kartek wielkanocnych z uczniami ze szkoły w Słowacji, zawierających informacje dotyczące tradycji wielkanocnych w danym kraju w języku angielskim, a także pisząc anglojęzyczne listy do szkoły w Gomelu na Białorusi. Poza tym, chętni uczniowie i uczennice mogli brać udział w szkolnych i pozaszkolnych konkursach językowych, takich jak Konkurs o tytuł Mistrza Języka Angielskiego, Karaoke z English Adventure, English Dictation, Miejskie Dyktando w Języku Angielskim. Na uwagę zasługuje zajęcie pierwszego miejsca w międzyszkolnym konkursie wiedzy o krajach anglojęzycznych: *Let's visit Ireland*.

Podczas zajęć z uczniami wykorzystane zostały różnorodne metody i formy pracy:

- ćwiczenia z elementami dramy,

- burza mózgów,
- zabawy i gry Klanzy,
- praca z elementami etiudy,
- pogadanka i dyskusja,
- obserwacja,
- autoprezentacja,
- pantomima,
- techniki wyobrażeniowe,
- rozgrzewki ruchowe,
- improwizacje,
- spektakl multimedialny,
- praca nad monologami, tworzenie wewnętrznej charakterystyki postaci,
- praca nad tekstami zbiorowymi, wykształcenie umiejętności słuchania się wzajemnie,
- elementy tańca,
- „zabawa” rytmem,
- budowanie postaci scenicznej,
- spotkania, warsztaty i zajęcia z aktorami oraz reżyserami (Mateuszem Trembaczowskim, Renatą Spinek, Teresą Adamkiewicz, Mirosławem Orzechowskim, Jerzym Kuczera, Anną Leśniak),
- wyjazdy do teatru (Teatru Nowego w Zabrze, Teatru Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach, Teatru Lalki im. J. Zitzmana „Banialuka” w Bielsku-Białej, Opery Śląskiej w Bytomiu, Filharmonii Zabrzeńskiej),
- oglądanie spektakli teatralnych tj.: „ Pod-grzybek”, Przygody żeglarza Sindbada”, przedstawienie lalkowe „ Jaś i Małgosia”, „Bajka o szczęściu”, „ Pan Twardowski”, „Sposób na Alcybiadesa”, „ W krainie mitów”, „Gniazdo”,

- przygotowywanie inscenizacji (m.in. : „Wiosna w ogrodzie”, „ Spóźniony Słowik”, „Scenki w gwarze śląskiej”, „Ranne wstawanie”, „Rozgniewany węgielek”, „Little Red Riding Hood-Czerwony Kapurek”, „Szelmostwa Lisa Witalisa”, jasełka szkolne),
- recytacja utworów,
- występy młodych aktorów na deskach Teatru Nowego w Zabrze („Koko, koko Euro spoko”),
- prezentacja inscenizacji w Przedszkolu nr 39 i 41 w Zabrzu-Rokitnicy w ramach Festiwalu Dramaturgii Współczesnej,
- zajęcie czołowych miejsc w licznych konkursach recytatorskich, np. Mały OKR, Mała Liga Recytatorów, Liga Recytatorów, Miejski Konkurs Recytatorski „Mój ulubiony wiersz Jana Brzechwy”, Miejski Konkurs Recytatorski „Cztery pory roku w poezji dziecięcej”, Miejski Konkurs Recytatorski „Twórczość ks. J. Twardowskiego w poezji i prozie”, Miejski Konkurs Recytatorski dla klas 1 – 3 pod hasłem „Sport w poezji dziecięcej”, Miejski konkurs na inscenizacje utworów literackich dla uczniów szkół podstawowych (kl. I-III) TWÓRCZOŚCI JULIANA TUWIMA, Miejski Konkurs „Scenki w gwarze śląskiej”,
- udział w przeglądach i festiwalach teatralnych organizowanych na terenie miasta (Festiwal Kultury Młodzieży Szkolnej im. N. Krocza, Regionalny Festiwal Małych Form Teatralnych, Szkolny Festiwal Talentów),
- gry dydaktyczne,
- oglądanie filmów kulturowych,
- projekty,
- udział w zajęciach zumbi i fitnessu.

Zwieńczeniem innowacji było przeprowadzenie badania mającego na celu zdiagnozowanie efektów, jakie ona przyniosła. Informacje zwrotne od

rodziców i uczniów potwierdziły, iż dostrzegają oni pozytywne wartości wpływające z udziału dzieci w zajęciach teatralnych. Wskazywali na: rozwijanie pamięci dzieci, lepsze skupienie, wzrost pewności siebie i samoświadomości, większa samodzielność i zaradność, mniejszy stres przed występami publicznymi, „udzielanie się społeczne”, umiejętność współpracy w grupie, poprawę wymowy i płynności w wypowiedzaniu się, obycie ze sceną, kontakt z innymi osobami, ogólny wzrost zainteresowania sztuką i uświadomienie sobie jej roli w życiu człowieka, rozwijanie umiejętności aktorskich, możliwość udziału w spektaklach teatralnych, większe zainteresowanie czytelnictwem, możliwość udziału w wielu konkursach. Rodzice podkreślali też, że ich dzieci mogły wykorzystać nabyte umiejętności w czasie wystąpień na forum publicznym, w załatwianiu codziennych spraw, gdyż zdobyli większą pewność siebie i samodzielność, mają większą łatwość, jeśli chodzi o poznanie nowych ludzi. Są w stanie organizować zabawy w teatr dla innych dzieci, jedna uczennica miała również możliwość statystowania w filmie. Osoby badane zwracały uwagę na: większy spokój dziecka, lepszy kontakt z rówieśnikami, fakt innego patrzenia na świat i oceniania profesjonalnych aktorów, chęć pomocy innym i uczestnictwa w życiu społeczeństwa, wzrost śmiałości, rozmowności, większe otwarcie na ludzi, chęć pisania własnych scenariuszy i opowiadań, większa swoboda wypowiedzi, wyższa samoocena i lepsze poczucie humoru, duże zdyscyplinowanie, koleżeńskość, obowiązkowość, komunikatywność i chęć współpracy w grupie.

Rodzice byli zgodni, iż edukacja dzieci powiązana z teatrem, rozwojem językowym i fizycznym jest pomysłem godnym polecenia i kontynuowania.

Prowadząca zajęcia teatralne, pani Anna Leśniak stwierdziła, że zajęcia są wspaniałą formą pracy z dziećmi, a praca nad ciałem na zajęciach ruchowych znakomicie dopełnia całość.

Edukacja teatralna, rozwój językowy i fizyczny to bardzo wymagające dziedziny, ale efekty płynące z pracy na tych polach są wymierne. Oprócz ogólnej wiedzy o świecie nie tylko tym najbliższym, dzieci miały możliwość częstszego wypowiedzania się w słowie również w języku angielskim, piosence i zajęciach ruchowych. Zajęcia dodatkowe dostarczyły wielu przeżyć emocjonalnych i estetycznych; rozwijały wyobraźnię, inspirowały do aktywności twórczej. Wzbogaciły wiedzę uczniów o tradycje, historię i kulturę krajów anglojęzycznych, wpłynęły na rozwój wszystkich kompetencji językowych oraz umiejętności tanecznych i ruchowych. Zajęcia bardzo sprzyjały integracji zespołu i rozwijaniu umiejętności współpracy, wniosły wiele radości i uśmiechu w twórczą działalność dzieci.

Nie ulega wątpliwości, że innowacja wzbogaciła i uatrakcyjniła ofertę edukacyjną naszej placówki, pomogła w zbudowaniu pozytywnego wizerunku szkoły wśród dzieci i rodziców, jako placówki dbającej o twórczy rozwój swoich wychowanków.

Biorąc pod uwagę wypowiedzi rodziców, nauczycieli, uczniów, aktorów i własne spostrzeżenia możemy napisać, że działania dydaktyczne i wychowawcze prowadzone na zajęciach teatralnych, językowych i ruchowych spełniły zamierzone oczekiwania.